

การประเมินพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุวัย 0-5 ปี

คู่มือการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มี 2 แบบ

คู่มือการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง

คู่มือการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

(เล่มเขียว) เด็กกลุ่มเสี่ยง หมายถึง

- ทารกแรกเกิดที่ขาดออกซิเจน (**Birth Asphyxia**) และ/หรือ
- มีน้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม (**Low Birth Weight**)

เด็กกลุ่มนี้มีความเสี่ยง ที่จะเกิดปัญหาความบกพร่องทางสติปัญญา พัฒนาการที่ล่าช้า ปัญหาการเรียนรู้ และอาจเกิดความพิการทางสมอง การได้รับการค้นพบและแก้ไขโดยทันที่จะช่วย

(เล่มขาว)

- ใช้สำหรับประเมินพัฒนาการเด็ก ในช่วงอายุน้อยกว่า 2 ปี คือ เด็กที่คลินิกสุขภาพเด็กดี (Well Child Clinic) และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่วนช่วงอายุมากกว่า 2 ปี ใช้สำหรับเด็กที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโรงเรียนอนุบาล

การประเมินพัฒนาการ มี 5 ด้าน

- **Gross motor (GM)** หมายถึง พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
- **Fine Motor (FM)** หมายถึง พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา
- **Receptive Language (RL)** หมายถึง พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา
- **Expressive Language (EL)** หมายถึง พัฒนาการด้านการใช้ภาษา
- **Personal and Social (PS)** หมายถึง พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม

ช่วงอายุที่ต้องได้รับการประเมินพัฒนาการ

- 9 เดือน
- 18 เดือน (1 ปี 6 เดือน)
- 30 เดือน (2 ปี 6 เดือน)
- 42 เดือน (3 ปี 6 เดือน)
- 60 เดือน (5 ปี)

9 เดือน

* พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
ลุกขึ้นนั่งได้จากท่านอน
ยืนอยู่ได้โดยใช้มือเกาะ เครื่องเรือนสูง
ระดับอก

* พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก
และสติปัญญา
- หยิบก้อนไม้จากพื้นและถือไว้มือ
ละชิ้น
- ใช้นิ้วหัวแม่มือ และนิ้วอื่น ๆ หยิบ
ของขึ้นจากพื้น

* พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา ทำ
ตามคำสั่งง่าย ๆ เมื่อใช้ ท่าทาง
ประกอบ เช่น ตบมือ โบกมือ

* พัฒนาการด้านการใช้ภาษา
- เด็กรู้จักการปฏิเสธด้วยการแสดง
ท่าทาง
- เลียนเสียงคำพูดที่คุ้นเคยได้อย่าง น้อย
1 เสียง หม่า ปลา จ๊ะๆ

* พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและ
สังคม
- ใช้นิ้วหยิบอาหารกินได้

18 เดือน

* พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
-วิ่งได้
-เดินถือลูกบอลไปได้ไกล 3 เมตร

* พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก
และสติปัญญา
-เปิดหน้าหนังสือที่ทำด้วย กระดาษ
แข็งทีละแผ่นได้เอง
-ต่อก้อนไม้ 2 ชั้น

* พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา
-เลือกวัตถุตามคำสั่งได้ถูกต้อง 3
ชนิด
-ชี้อวัยวะได้ 1 อวัยวะ

* พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

- พูดเป็นคำ ๆ ได้ 4 คำ เรียกชื่อ สิ่งของ
หรือทักทาย (ต้องเป็นคำอื่นที่ไม่ใช่คำ
ว่าพ่อแม่ ชื่อของคนคุ้นเคย หรือชื่อของ
สัตว์เลี้ยงในบ้าน)
- พูดเลียนคำที่เด่นหรือคำสุดท้าย ของ
คำพูด

* พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและ
สังคม

- สนใจและมองตามสิ่งที่ผู้ใหญ่ชี้ที่อยู่ ไกล
ออกไปประมาณ 3 เมตร
- ดื่มน้ำจากแก้วโดยไม่หก

30 เดือน

* พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว

- กระโดดข้ามเชือกบนพื้น ไปข้างหน้าได้
- ขว้างลูกบอลขนาดเล็กได้ โดยยกมือขึ้นเหนือศีรษะ

* พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็ก

และสติปัญญา

- ยื่นวัตถุให้ผู้ทดสอบได้ 1 ชิ้น ตามคำบอก (รู้จำนวนเท่ากับ 1)
- ต่อก้อนไม้สี่เหลี่ยมลูกบาศก์ เป็นหอสูงได้ 8 ก้อน

* พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา

- สนใจฟังนิทานได้นาน 5 นาที
- วางวัตถุไว้ “ข้างบน” และ “ข้างใต้” ตามคำสั่งได้

* พัฒนาการด้านการใช้ภาษา

- พูดติดต่อกัน 2 คำขึ้นไปอย่างมีความหมายโดยใช้คำกริยาได้ถูกต้องอย่างน้อย 4 กริยา

* พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม

- ร้องเพลงได้บางคำหรือร้องเพลงคลอตามทำนอง
- เด็กรู้จักรอให้ถึงรอบของตนเองในการเล่น โดยมีผู้ใหญ่คอยบอก

42 เดือน

- * พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว
 - ยืนขาเดียว 5 วินาที
 - ใช้แขนรับลูกบอลได้

- * พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา
 - แยกรูปทรงเรขาคณิตได้ 3 แบบ
 - ประกอบชิ้นส่วนของรูปภาพที่ถูกตัดออกเป็น 3 ชิ้น
 - เขียนรูปร่างกลมตามแบบได้

- * พัฒนาการด้านการเข้าใจภาษา
 - วางวัตถุไว้ข้างหน้าและ ข้างหลังได้ตามคำสั่ง
 - เลือกจัดกลุ่มวัตถุตาม ประเภทภาพเสื้อผ้าได้

- * พัฒนาการด้านการใช้ภาษา
 - พูดถึงเหตุการณ์ที่เพิ่งผ่านไป ใหม่ ๆ ได้
 -
 - พูด “ขอ” หรือ “ขอบคุณ” หรือ “ให้” ได้เอง

- * พัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเองและสังคม
 - บอกเพศของตนเองได้ถูกต้อง
 - ใส่เสื้อผ้าหน้าได้เองโดยไม่ต้อง ติดกระดุม

- กรณีมีพัฒนาการสมวัย แนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่งเสริมพัฒนาการตามวัย ตามช่วงวิธีฝึกทักษะ ในช่วงอายุต่อไป
- กรณีมีพัฒนาการไม่สมวัย แนะนำให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ฝึกทักษะเด็กเรื้อรังนั้นบ่อย ๆ เป็นเวลา 30 วัน แล้วนัดให้มาพบผู้ประเมิน หลังจาก 30 วัน ประเมินพัฒนาการเด็กซ้ำ หากพบว่าล่าช้า จะมีการส่งต่อไปยัง รพ.แม่ข่าย เพื่อทำการประเมินและกระตุ้นพัฒนาการต่อเนื่อง

แนวทางการส่งต่อเด็กสงสัยพัฒนาการล่าช้าโรงพยาบาลท่าตะเกียบ

โรงพยาบาล	คลินิก	วัน	เวลา	หมายเหตุ
รพ.พนมสารคาม	-คลินิกพัฒนาการเด็ก	วันจันทร์	08.00-12.00 น.	-เด็กกลุ่มสงสัยพัฒนาการล่าช้า และกระตุ้นพัฒนาการแล้วไม่ดีขึ้น -เด็กกลุ่มสงสัยโรคออทิสติก -เด็กดาวน์ซินโดรม
รพ.พุทธโสธร	-คลินิกพัฒนาการเด็ก	วันจันทร์ และ วันพุธ	08.00-12.00 น.	ในกรณีมีใบส่งตัวจาก รพ.พนมสารคาม
	-คลินิกฝึกกระตุ้นพัฒนาการ	วันจันทร์และวันพุธ วันอังคาร พฤหัสบดี และศุกร์	13.00-16.00 น 08.00-16.00 น	ให้ไปรักษาต่อที่ รพ.พุทธโสธร
	-คลินิกให้คำปรึกษาพัฒนาการเด็ก	วันจันทร์และวันพุธ วันอังคาร พฤหัสบดี และศุกร์	13.00-16.00 น 08.00-16.00 น	สามารถเขียนใบส่งตัวไป รพ.พุทธโสธรได้เลย

รพ.พุทธโสธร		-คลินิกแก้ไขการพูด	วันจันทร์ และ วัน พฤหัสบดี	08.00-16.00 น.	กรณีเด็กที่มีปัญหาเรื่องการพูดและการ เคลื่อนไหว
		-คลินิกเวชศาสตร์ ฟื้นฟู (ปัญหาด้านกล้ามเนื้อ การเคลื่อนไหว)	วันศุกร์	08.00-12.00 น.	ไม่ต้องส่งไป รพ.พนมสารคาม สามารถเขียนใบส่งตัวไป รพ.พุทธโสธรได้เลย
		-จิตเวชเด็ก เด็กอายุ > 5 ปี -มีปัญหาบกพร่อง ทางการเรียนรู้ :LD (ความบกพร่อง ทางการอ่าน,ด้านการ เขียนสะกดคำ,ด้าน คณิตศาสตร์) -เด็กสมาธิสั้น :ADHD	วันจันทร์ และ วัน ศุกร์	08.00-16.00 น.	สามารถเขียนใบส่งตัวไป รพ.พุทธโสธร โดยไม่ต้องมาประเมินพัฒนาการที่คลินิกพิเศษ